Ordforklaringer

Utpustingsvolum: Volum av luftstrøm som pustes ut etter forsert innpust. Volum representerer primært informasjon om de sentrale luftveiene.

Utpustingshastighet: Hastighet på luftstrøm som pustes ut etter forsert innpust. Hastighet representerer primært informasjon om de perifere luftveiene.

Otitis media: Mellomørebetennelse. Opptrer oftest hos barn med luftveisinfeksjoner. Kan gi smerter og feber og i noen tilfeller nedsatt hørsel. Akutt otitis media gir rød, hoven trommehinne som kan bule utover og i noen tilfeller sprekke. Sekretorisk otitis media, væske i mellomøret, er oftest uten symptomer, men kan fremstå som nedsatt hørsel. Kirurgisk behandling av ørebetennelser er en av de vanligste årsaker til sykehusopphold for barn.

Tips oss gjerne om doktoravhandlinger på tidsskriftet@legeforeningen.no

www.tidsskriftet.no/doktoravhandlinger

Lite luftveisplager hos barn i byen

Det er en svak sammenheng mellom luftforurensning og lungefunksjon blant ti år gamle skolebarn i Oslo, særlig hos jenter.

Sammenhengen ble bare funnet for luftstrømmens utpustingshastighet, ikke for utpustingsvolumet.

– Liknende kjønnsforskjeller er påvist i andre studier. Våre resultater kan tyde på at trafikkrelatert luftforurensning hovedsakelig påvirker de mindre luftveiene. Dette kan forklares med at slik forurensning inneholder store mengder av de minste partiklene, sier Bente Oftedal.

Bente Oftedal. Foto Anne Lene Solbakken, Folkehelseinstituttet

I sin avhandling *Residential outdoor air pollution exposure: assessment of exposure and asthma-related health effects in children* har hun sett på sammenhengen mellom luftforurensning og lungefunksjon, allergi, astma og luftveissymptomer hos ti år gamle oslobarn.

Lungefunksjon og reaksjon på hudtest ble målt hos drøyt 2 000 skolebarn i alderen 9–11 år. I tillegg besvarte barnas foreldre et spørreskjema. Det ble ikke funnet noen sammenheng mellom luftforurensning og allergi målt ved hudtest for vanlig forekommende allergener, og heller ikke mellom luftforurensning og utvikling av astma eller for luftveissymptomer ved ti års alder.

– For sammenhenger med langtidseksponering av luftforurensning på nivåer som i Oslo, kan funnene tyde på at barns luftveier ikke blir skadet av at barna bor i byen. Men vi har ikke studert korttidseffekter, og flere studier har påvist sammenheng mellom dager med høy luftforurensning og økt forekomst av astmaliknende symptomer, sier Oftedal.

Hun disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Oslo 20.11. 2008.

Eline Feiring
eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Kirurgi øker risikoen for ørebetennelse

Ørebetennelse er vanlig hos små barn, men også hos barn i skolealder. Skolebarn er særlig utsatt dersom de er operert for dette tidlig i livet.

Disse barna tenderer også til å få andre luftveisinfeksjoner, viser avhandlingen til Gunnhild Karevold. Hyppigheten av otitis media i tidlige barneår er kjent, men forekomst, komorbiditet og kirurgisk behandling i skolealder og i et nasjonalt perspektiv har ikke vært beskrevet tidligere. 3 400 norske 10-åringer inngikk i studien.

– Man har trodd at risikoen for ørebetennelse avtar med alderen, men funnene våre viser at dette også er vanlig hos 10-åringer. 13,8 % hadde hatt én eller flere episoder med ørebetennelse det siste året. Vi fant også at barn som behandles kirurgisk for dette tidlig i livet har større risiko for ørebetennelser i skolealder, særlig dersom inngrepet ble gjort etter fire års alder. 1 av ti hadde gjennomgått minst én slik operasjon før ni års alder, sier Karevold.

Det er store variasjoner helseregionene imellom i forhold til kirurgisk behandling av otitis media. Slike inngrep forekommer dobbelt så hyppig i distriktene i Nord-Norge som i byer i østlandsområdet. En sammenlikning mellom Norge og Finland viser også at inngrepene foretas oftere i Finland enn i Norge.

– De store forskjellene gjør at vi stiller spørsmål ved om dagens retningslinjer er gode nok i forhold til å sørge for at barn med ørebetennelse får samme behandlingstilbud, sier Karevold.

Hun disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Oslo 28.11. 2008 med avhandlingen *Pediatric otitis media: susceptibility and surgical treatment*.

Eline Feiring
eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet